

PM – Dokumentation av livsmiljöer för mindre hackspett vid
Kummelberget

DOKUMENTATION AV LIVSMILJÖER FÖR MINDRE HACKSPETT VID KUMMELBERGET

Inventering, text och foto:

Pro Natura
Träringen 66b
416 79 Göteborg
Telefon: 0728-544411
e-post: ola.hammarstrom@pro-natura.net

Pro Natura:

Kontaktperson och ansvarig handläggare: Ola Hammarström
Inventering: Ola Hammarström
Intern kvalitetsgranskning: Raul Vicente

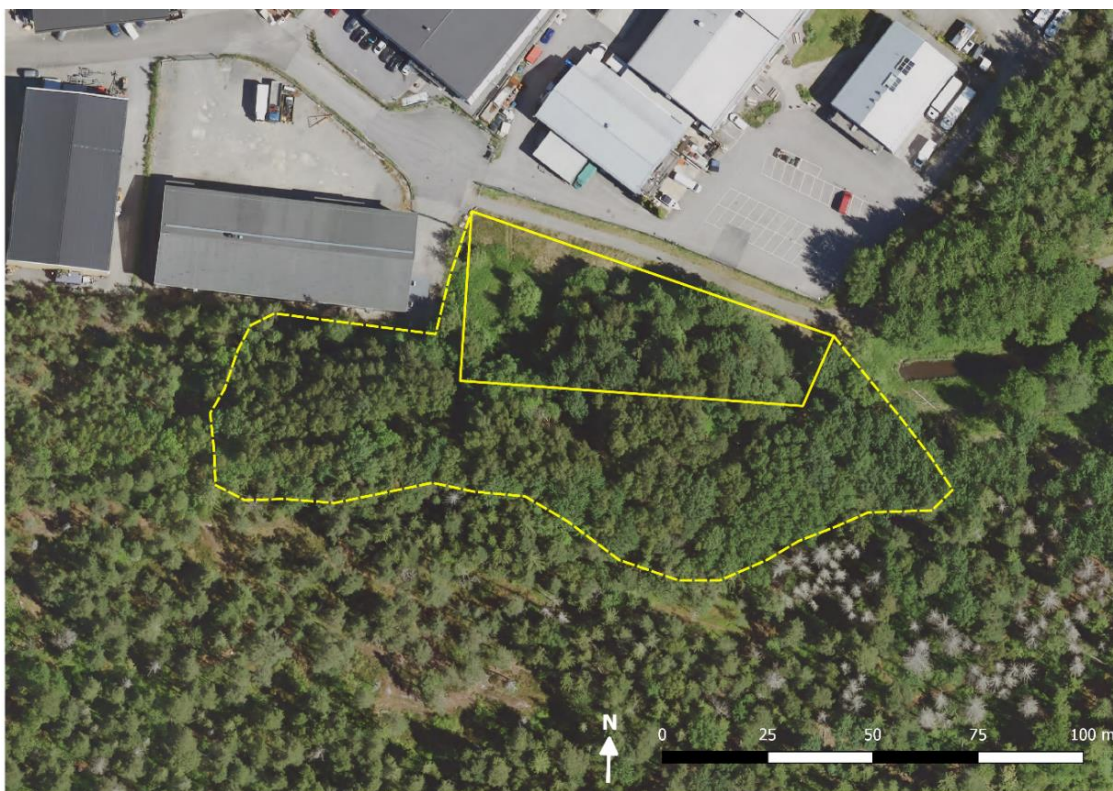
Beställare:

Nacka kommun
Kontaktperson: Elisabeth Rosell

Bakgrund & tillvägagångssätt

Med anledning av eventuell utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde, har en "basinventering" utförts, med syfte att dokumentera nuvarande biotopkvaliteter som är av vikt för mindre hackspett. Exempel på sådana biotopkvaliteter är högstubbar av lövträd och svamprötade träd. Levande lövträd (till exempel björk, sälg, klibbal, men ibland även asp) med olika angrepp av vedsvamp är viktiga för mindre hackspett. Veden blir ofta mjuk vid svampröta vilket gör det lättare för hackspetten att hacka ut ett bohål, ofta i anslutning till tickans fruktkropp. Stående död lövved är även viktigt för artens födosök som (framförallt under vintern) till stor del utgörs av skalbaggs larver (www.artfakta.se).

Inventeringen genomfördes under november 2023 i ett skogsområde nära Orminge på 0,25 hektar. Vid kvantifieringen av död ved har högstubbar och lågor (liggande trädstammar) som är minst 10 cm i omkrets och har en längd/höjd av minst 1,5 m räknats. Trädslagsfördelningen har uppskattats. Områdets lämplighet som livsmiljö för mindre hackspett har bedömts från två perspektiv: artens "häckningsmiljö" respektive "födosöksmiljö". Dessa perspektiv har i sin tur bedömts i en fyrgradig skala: "mycket lämplig", "lämplig", "delvis lämplig" och "ej lämplig". Metoden följer det tillvägagångssätt som bland annat använts för att kartera livsmiljöer för mindre hackspett i Göteborg (Göteborgs Stad 2013; Pro Natura 2023). Bedömningen förutsätter att lämpliga betingelser även finns på större geografisk skala – det vill säga cirka 40 ha lövdominerad skog på ett område om 200 ha (www.artfakta.se). Fynd registrerade på Artportalen (www.artportalen.se) visar att mindre hackspett förekommer och, åtminstone vissa år, häckar i området norr om Orminge.

Figur 1. Karta över inventeringsområdet. Heldragen gul linje visar den yta där basinventeringen har genomförts. Streckad gul linje visar hela beståndet av sekundär lövskog.

Delområde 1: "Kummelberget"

Biotop Sekundär lövskog, friska-torra typer	Inventerare Ola Hammarström, Pro Natura	
Antal högstubbar Totalt: 4 Sälg: 4 Klibbal: 0 Björk: 0	Areal 0,25 ha	Inventeringsdatum 2023-11-21
	Trädslagsfördelning	
Antal lågor Totalt: 8	Björk: 33% Asp: 25%	Gran/tall: 1% Sälg: 40% Övrigt löv: 1%

Översiktlig beskrivning

Området utgörs av en sekundär lövskog med trädslagen sälg, björk och asp samt inslag av enstaka träd av tall och gullregn. Objektet utgör en del av ett något större skogsbestånd som har vuxit upp på en typ av vall av fyllnadsmassor (figur 1). Vallens är relativt hög och det inventerade området är delvis beläget i vallens branta nordsluttning som innehåller stora block samt en hel del skräp, bland annat några stora gamla sprängmattor av gummi. Trädskiktet är jämnårigt och ungt (cirka 35–40 år) och träd grövre än 35 cm Ø saknas. Området utgör en nordvänd brynzon och i den nordligaste delen av objektet är finns partier med igenväxningsmark. I dessa delar växer mest slyformig lövträdsföryngring och partier med gräs och ruderatmarksvegetation.

Figur 2. Den nordvända brynzonen. I förgrunden syns öppnare gräsytor och buskage.

Död ved förekommer i sparsam till måttlig mängd som lågor. Lågorna utgörs av självgallrade, unga och relativt klena lövträd. Fyra stående döda sälgar förekommer. Området har ett stort inslag av sälg vilket är ett trädslag som åldras snabbt och, låg trädålder till trots, ofta utvecklar döda stamdelar och grenar även på levande träd. Sälgar med partier av död ved är allmänt förekommande.

Bedömning av livsmiljö för mindre hackspett

Lövträden i inventeringsområdet bedöms vara omkring 35–40 år. Detta innebär att träden generellt är för unga för att ha hunnit åldras, utveckla död ved och dö i någon större skala. Inventeringsområdet innehåller måttliga mängder stående död ved på både levande och döda sälgar. Området saknar klibbal helt och björkarna har inte hunnit att åldras och dö, vilket medför att lämpliga boträd i stort sett saknas. Några döda sälgar och döda partier av levande sälgar skulle teoretiskt kunna fungera som boträd, även om detta inte är troligt.

Det ska framhållas att den norra delen av området utgörs av igenväxningsmark/brynzon, varför det enbart är en mycket liten areal som utgörs av habitat för mindre hackspett.

Spår av vedlevande insekter: kläckhål och gnag förekommer i partier av död ved på sälgar.

Spår av hackspettar - födosök: Inga tydliga hackmärken kunde noteras.

Hackspettshål: Inga hål förekommer inom inventeringsområdet, men ett uthackat bohål av större hackspett noterades i en asp i det större skogsbestånd som objektet tillhör.

	Mycket lämplig	Lämplig	Delvis lämplig	Ej lämplig
Lämplighet födosök			X	
Lämplighet häckning			X	

Figur 3. Sälg, björk och asp är de dominerande trädslagen.

Referenser

Göteborgs Stad 2013: Mindre hackspett – förslag till hantering i planarbetet. Stadsbyggnadskontoret.

Pro Natura 2023: Kartering av biotoper för, samt inventering av, mindre hackspett i fyra områden i Göteborg. Rapportnummer 2023:11, Göteborgs Stad, miljöförvaltningen.

www.artfakta.se

www.artportalen.se